

Sygn. akt IV KO 60/17

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 27 lipca 2017 r.,

w sprawie **B. M.**

skazanego z art. 197 § 3 pkt 2 w zw. z § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

wniosku skazanego o wznowienie postępowania

w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 10 grudnia 2015 r., sygn. akt II AKa (...),

utrzymującego wyrok Sądu Okręgowego w B.

z dnia 15 września 2015 r., sygn. akt III K (...),

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

postanowił:

odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie

postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 września 2015 r. Sąd Okręgowy w B. uznał B. M. za winnego dokonania przestępstwa określonego w art. 197 § 3 pkt 2 k.k. w zw. z § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to skazał go na karę 6 lat pozbawienia wolności; na podstawie art. 62 k.k. określił, że skazany powinien ją odbywać w zakładzie karnym typu zamkniętego dla recydywistów penitencjarnych w systemie terapeutycznym dla skazanych za przestępstwa popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych; orzekł również środek karny zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej oraz środek zabezpieczający przewidziany w art. 93g § 3 k.p.k.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy, Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 10 grudnia 2015 r., sygn. II AKa (...), wspomniany wyrok Sądu Okręgowego utrzymał w mocy.

Kasacja obrońcy B. M. od wyroku Sądu Apelacyjnego została oddalona postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2016 r., sygn. IV KK 194/16.

Następnie Sąd Najwyższy rozpoznawał wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania prawomocnie zakończonego wskazanymi powyżej wyrokami, który został postanowieniem z 22 września 2016 r., IV KO 1/16, oddalony.

Kolejny wniosek o wznowienie postępowania, tym razem własnoręczny skazanego, został zawarty w piśmie z dnia 22 grudnia 2016 r. Skazany zwrócił w nim uwagę na nowe dowody, uzasadniające – jego zdaniem – wznowienie postępowania, w szczególności przesłuchanie świadków: R. M., D. S., P. M. i D.M., którzy mieli dawać skazanemu alibi, a nadto o pozyskanie nagrania z kamery, pozostającego w dyspozycji Policji, oraz o powołanie nowych biegłych psychiatrów. Wniósł także o wyznaczenie obrońcy z urzędu celem sporządzenia wniosku o wznowienie. Skazany rozwinął argumentację wniosku w pismach z dni 6 i 13 lutego 2017 r. Postanowieniem z dnia 23 lutego 2017 r., sygn.. akt IV KO 3/17, Sąd Najwyższy na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. odmówił przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej bezzasadności.

Skazany złożył kolejny wniosek o wznowienie postępowania datowany na 22 maja 2017 r., w którym jako jego podstawę wskazał art. 540 § 1 k.p.k., 540b § 1 k.p.k. i art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. W uzasadnieniu odwołał się do okoliczności zawartych we wcześniej złożonym wniosku, a mianowicie do przesłuchania świadków S. M. oraz „świadków S.” (D. S. i B. S.). Dodał także, że nie przesłuchano świadka M. S.. Nadmienił również, że orzeczona wobec niego kara jest nieadekwatna i surowa.

Uzasadniając zaistnienie podstawy do wznowienia postępowania z art. 540b § 1 k.p.k. stwierdził, że Sąd odwoławczy rozpoznał sprawę pod nieobecność obrońcy, która była obowiązkowa. Skazany nie mógł być obecny na rozprawie z powodu choroby. Pomimo wniosku o odroczenie rozprawy, Sąd odwoławczy rozpoznał apelację pod jego nieobecność.

Naruszenie art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. skazany uzasadnił natomiast twierdzeniem, że policja dopuściła się uchybień podczas jego zatrzymania, a mianowicie brakiem obrońcy podczas przesłuchania. Poza tym policja wpływała na treść „zeznań i protokołów”. Jako podstawę swojego wniosku skazany wymienił również art. 542 § 1 k.p.k., który stanowi, że postępowanie może być wznowione także z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z treści wniosku skazanego o wznowienie postępowania wynika jego oczywista bezzasadność, w związku z czym należało, na podstawie art. 545 § 3 k.p.k., odmówić przyjęcia wniosku bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych.

Wznowienie postępowania to nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego procesowe uruchomienie może nastąpić wyłącznie na podstawie przesłanek ściśle określonych w ustawie. Katalog okoliczności otwierających drogę do wystąpienia z inicjatywą wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia zawierają przepisy art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k., art. 542 § 3 k.p.k. Ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego i niektórych innych ustaw (*Dz. U. poz. 1247*) wprowadzono obowiązek dokonywania kontroli wniosku o wznowienie postępowania z punktu widzenia jego ewentualnej oczywistej bezzasadności. Zgodnie z tym przepisem, sąd odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od prokuratora, obrońcy lub pełnomocnika, bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Decydująca jednak jest sama treść wniosku o wznowienie, która może być oczywiście bezzasadna z różnych powodów. Ta oczywista bezzasadność wynikać może z tego, że we wniosku wskazano podstawy wznowienia, które nie są przewidziane w ustawie albo z tego, że w ogóle nie wskazano żadnych podstaw wznowienia, ograniczając się do postulowania przeprowadzenia kolejnej kontroli odwoławczej (*zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15, OSNKW 2016, nr 1, poz. 5*).

Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Wymieniony na

wstępie art. 545 § 3 k.p.k. nakazuje podjęcie takiej decyzji wtedy, gdy z treści wniosku niepochoźącego od podmiotu fachowego wynika jego oczywista bezzasadność. W niniejszej sprawie wniosek skazanego w znacznej części pokrywa się z treścią poprzednich wniosków, oddalonych przez Sąd Najwyższy postanowieniami z dnia 22 września 2016 r., IV KO 1/16, oraz z dnia 23 lutego 2017 r., IV KO 3/17. Przede wszystkim zeznania podanych we wniosku świadków nie stanowią nowych dowodów. Ich zeznania były przedmiotem oceny Sądów orzekających w niniejszej sprawie.(por. uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego – k. 2191v-2193v; uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego – k. 2549v-2550v , uzasadnienie postanowienia o oddaleniu kasacji – k. 2689v). Skazany nie wymienił żadnych nowych faktów, na okoliczność których ci świadkowie mieliby zostać po raz kolejny przesłuchani. Skazany wskazał również na świadka M. S., którego nie przesłuchano, ale taka informacja również nie stanowi wystarczającej podstawy do wznowienia postępowania z art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Skazany nie wykazał, w jaki sposób ten dowód miałby świadczyć o tym, że nie popełnił on przypisanego mu czynu. Nadmienić przy tym należy, że w toku postępowania przed Sądami obu instancji obrona próbowała wykazać za pomocą przesłuchania świadków, że skazany był w czasie czynu w innym miejscu, tj. w domu swoich rodziców, jednak wersja ta została uznana za niewiarygodną w konfrontacji z zeznaniami pokrzywdzonej i innymi dowodami wspierającymi wiarygodność przedstawianej przez nią wersji zdarzenia.

Zupełnie niezrozumiałym jest natomiast podana przez skazanego okoliczność jego niedoprowadzenia na rozprawę apelacyjną. Pomijając kwestię terminu zawitego do złożenia wniosku o wznowienie postępowania na podstawie art. 540b § 1 k.p.k., zauważyć należy, że ze znajdującego się na k. 2443 oświadczenia skazanego wynika, że zrezygnował on z jego doprowadzenia na rozprawę apelacyjną. Poza tym, wbrew jego twierdzeniom zawartym we wniosku o wznowienie postępowania, na rozprawie obecny był jego obrońca (k. 2440).

Odnosząc się natomiast do braku obrońcy podczas przesłuchania skazanego przez policję, to wskazany art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. dotyczy innego rodzaju uchybienia, a mianowicie rozpoznania sprawy pod nieobecność oskarżonego, gdy była ona obowiązkowa. Dlatego podane przez skazanego

okoliczności należałoby zbadać z perspektywy art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k., który dotyczy braku obrońcy. Z jego treści wynika jednak, że jako uchybienie stanowiące bezwzględną przyczynę odwoławczą traktowany jest jedynie brak obrońcy w postępowaniu sądowym. Ten zarzut został przez skazanego powiązany z rzekomym wpływem policji na treść jego wyjaśnień, w których przyznał się do popełnienia czynu. Tymczasem zmienne wyjaśnienia skazanego były poddane kontroli przez Sąd odwoławczy. W uzasadnieniu k. 2548 v. Sąd ten wskazał, dlaczego podziela stanowisko Sądu I instancji co do wiarygodności tych wyjaśnień B. M. , w których przyznał się do popełnienia przypisanego mu czynu. Podkreślić przy tym należy, że ten zarzut ma charakter odwoławczy, a nie wznowieniowy. W ten sam sposób należy potraktować zarzut dotyczący surowości orzeczonej wobec skazanego kary.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności, w szczególności fakt złożenia przez skazanego wniosku w znacznej części tożsamego z wnioskami złożonymi i ocenionymi wcześniej oraz podniesienia w nim zarzutów o charakterze odwoławczym, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.